

14

DE

1747 20
30

FEVDO EMTO
SVB PACTO DE RETRO-
VENDENDO

P. 338,

INDVLTV
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA
PRO
SVMMIS IN
VTROQVE IVRE HONORIBVS
RITE CAPESSENDIS

AD DIEM APRIL. A. R. S. M DCC XXXVII.

DISSERT

OTTO DAVID HENRICVS BECMANN
DEVITIO-MEGAPOLITANVS.

HALAE MAGDEBVRGICAE

TYPIS IOANNIS CHRISTIANI HILLIGERI, Acad. Typog

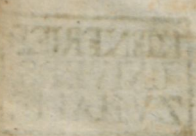

DE
FEVDO EMTO
SVB PACTO DE RETRO
VENDENDO

INVAITV
IVRISCONSULTORVM PVDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA
VENDENDO

SVMMS IN
VTROQVE IVRE HONORIBVS

RIE CAPESSENDIS
MD DIRM KEARIE WUK S A DCL LXXXVI
DUSSELT
OTTO DAVID HENRICVS BEGMANN

TIYS IOANNIS CHRISTIANI HILGEB, Ad. Typog.
HATAR MAGDEVRGICAE

2008

CAP. I.

DE NATURA PACTI DE RETRO-
VENDENDO.

§. I.

i quis ius habet exigendi, vt alter *Emtio ven-*
aliquis rem suam ipsi tradat soluto *ditio quid?*
in pecunia numerata pretio, ipse
vero ad soluendam pretii loco pe-
cuniam numeratam, *pretium* vo-
cant *eminens*, re tradita aeque ob-

ligatur, *emtio venditio* contracta dicitur; est igitur ea
contractus consensualis, quò vterque contrahentium
aeque obligatur alteri, alter quidem ad soluendum pre-
tium in pecunia numerata pro re oblata vel tradita, al-
ter vero ad rem tradendam pro oblato seu soluto dicto
pretio; prior contrahentium *emtor*, posterior *vendi-*
tor audit.

A 2

Ad.

Adparet inde sibi constare sententiam ad emtionem venditionem consensum, rem & pretium concurrere debere, eiusque requisita substantialia esse adferentium. Cum vero a positis vno vel aliquibus characteribus necessariis communibus ad ponendam rem, cuius sunt characteres necessarii communes, non valida sit consecutio; haec vero emtionis venditionis tria requisita characteres modo absoluant communes, quod ex mox dicendis cuius vel paululum adtendenti erit manifestum: fallunt sane & egregie falluntur, qui, si in obvio negotio consensum, rem & pretium sibi deprehendere visi sunt, ad ponendam emtionem venditionem praecipiti iudicio feruntur.

§. 2.

Pactum de vendendo definitur.

Vbi ita cum altero paciscimur, vt ipse perfecte teneatur rem nobis, si ita visum fuerit, pro determinato pretio soluto in pecunia numerata tradere: haec conuentio est id, quod *pacti de vendendo* nomine insigne consueuimus.

Tribuit igitur tale pactum mihi ius exigendi rem pro pretio soluto, non vero obligat, vt inuitus rem pro pretio recipere debeam, adeoque mea vnus gratia inuitur, meumque solius commodum respicit. Inde pro adfina adgnoscat *pactum de emendo*, vi cuius alter obligatur, vt mihi rem offerenti determinatum in pecunia numerata pretium persoluar.

§. 3.

Notatur differentia pacis de vendendo inter emtionem venditionem.

Conlatis inter se definitionibus, differentia pacti de vendendo & emtionis venditionis nemini obscura esse potest; quam in eo potissimum consistere animaduertes, quod per pactum de vendendo saltem qui vendere rem promisit, obligatus sit ad expectandum, si forte

forte promissario placuerit rem pro pretio petere, non vero vrgeri queat, vt promissarius inuitus rem recipiat pretiumque soluat, quod secus se habet emtione venditione inita. Breuib; *pactum hoc obligationem parit tantum unilateralem, cum ex emtione venditione, nemine contradicente, obligatio oriatur bilateralis.*

Adcedebat iure quiritorium & haec insignis diuersitatis ratio, quod emtio venditio ad genus contractuum pertineret, cum pactum de vendendo intra nudi pacti terminos subsisteret. Sed mutata scena ob c. 1. X. de pact. cuius tamen vim diuersitatemque a iure ciuili non sine specie in dubium vocat ZIEGLERVS ad Inst. Lancellott. L. 3. tit. 3. §. 2. ad vocem: suam; vel potius ob ius romanum quoad distinctionem pacta nuda inter & contractus apud germanos numquam receptum THOMAS. in notis ad eandem vocem p. 1376 sq. Huic differentiae hodie parum vel nihil momenti tribuendum est. Hoc tamen non sicco praetereundum pede, misere alucinari, ne dicam turpes sese dare, qui pactum de vendendo mox cum tractatibus emtionis venditionis, mox cum emtione venditione conditionata ita conuenire statuunt, vix vt ouum sit ouo similis. Tractatum enim seu deliberationum mutuarum de conuentione ineunda ecquis non talpa coecior a pacto differentiam non videt? emtio vero venditio conditionata vtriusque contrahentis gratia est inita, vtrumque aequae obligat ad expectandam conditionis existentiam, eaque existente obligationem bilateralem ponit, quae omnia secus se habent in pacto de vendendo.

§. 4.

Si, qui per contractum fidem suam adstrinxere, *pactum ad obligationem inde oriundam per pactum quo modo iustum quid? cumque determinant: pactum hoc vocari solet adie-*

A 3

ctum.

ctum; & quum in contractibus adfectiones necessarias distinguere debeamus a contingentibus, & contingentes inter, prout vel modos constituunt ordinarios, vel non, insigne discrimen intercedat: e re visum fuit diuersas res diuersis quoque efferre signis, quae ita cuderunt Icti, vt adfectiones necessarias *substantialia*, contingentes vero prout vel ad classem modorum ordinariorum pertinent, vel secus, priori casu *naturalia*, posteriori *adcidentalia* vocarint; pacta igitur adiecta prout vel circa *substantialia*, vel *naturalia*, vel *adcidentalia* quidquam determinant, in multiplici sunt differentia.

Vsitatissimas pactorum adiectionum denominationes ad genera & species reductas per lancem saturam exhibere non alienum videtur. Synthetice eas determinatas sic mihi concipio: si pacta adiecta legibus non repugnant, vel nouum superaddunt negotium saluo priori, vel non; si prius; dicuntur *alterantia*, exemplum videlicet in l. 24. ff. *depos.* si posterius; vel adfectiones ordinarias contractus confirmant, vel non; illo casu vocantur *confirmantia*; hoc vero concernunt vel *substantialia*, vel non; si illud; vel omnino tollunt vnum alteramue *substantiale*, quo casu reuera sublato negotio principali aliud palliatum geritur, & prout hoc vel validum est vel inualidum, adpellantur *transformantia*, vel *deformantia* seu *deformatiua*, exemplum vid. l. 24. ff. *pro soc.* vel aliquod *substantiale* non quidem tollunt, sed aliter determinant, quam fuit determinatum, quo casu idem contractus specie non numero manet, & dicuntur *reformantia*. Si pacta adiecta *substantialia* non concernunt, obligationem ordinariam vel augent vel minuunt. Illa *adicientia*, haec *detrabentia* salutantur, LAVTERB. §. 97. de *contrab. emt. vend. C. T. P.*

§. 5.

Si quis alteri rem suam vendit, & obligationem *Pacti de re-
hoc ex negotio oriundam per pactum sic determinat, trouendendo*
vt emtor teneatur rem emtam reuendere, si forte sibi *notia.*
placuerit pretium determinatum in pecunia numerata re-
fundere: pactum hoc adiectum contractui emtionis ven-
ditionis aiunt *pactum de retrouendendo*; vnde manife-
stum fit, venditionem sub pacto de retrouendendo cele-
bratam esse venditionem, cui adcessit pactum de venden-
do rem venditam; ex quo porro fuit id solum vergere
in commodum venditoris, qui inde ius habet redimendi
rem venditam, si libuerit, non vero emtoris, adeoque
ipsum venditorem inuitum ad redimendum compellere
non posse.

Ad fine huic pacto est *pactum de retroemendo*, seu
redimendo, vi cuius primus venditor obligatus est pri-
mo emtori restituere rem volenti soluere determinatum
pretium; quod vergit in commodum emtoris, neque
eum obligat inuitum pretium accipere & rem reddere,
Hoc praeterea non possum quin moneam, me destinato
consilio, nec, ni me omnia fallunt, sine ratione ad pactum
de vendendo in genere, & in specie ad pactum de retrouen-
dendo requirere, vt pretium rei vendendae in illo sit de-
terminatum. Cum enim expediti iuris sit, nullam esse em-
tionem venditionem, si pretium sit incertum §. 1. *I. de*
emt. vend. l. 35. §. 1. ff. de contrab. emt. quod etiam fere
vnanimis Doctorum calculus probat, TVLDEN. *in C. de*
emt. n. 2. GAIL. L. 2. Obs. 13. MYSING. C. 4. obs. 47. ne-
que valere, si conuenerit inter partes, vt res iusto pretio
debeat esse vendita, quum res arbitrio incertae personae
relicta videatur *l. fin. C. de contrab. emt.* nemo sane, opi-
nor, qui rem adcurata mentis lance trutinauerit, tam ini-
quus rerum aestimator erit, quin pedibus in meam eat
senten-

sententiam adgnita idemitate rationis dispositionis legum. Quo facto sponte sua conruit quaestio multis Doctorum inuoluta tricis, quo modo determinari debeat pretium casu retrouenditionis existente, vbi in antecessum inter partes de pretio refundendo nihil conuenierit.

§. 6.

Initur diuersa ratione.

Si qui sub pacto de retrouendendo emerunt vendiderunt; vel simul determinarunt, quid circa tempus retrouenditionis iustituendae sit obseruandum, vel non; & si prius; tempus certum constituerunt vel tamquam terminum a quo, vel tamquam terminum ad quem. Si igitur verum est, quod vulgo adseritur, pacta dare legem contractui; non est dubitandum, quin, si nihil quoad tempus retrouenditionis est determinatum, ius retroemendi primo venditori competat *quandocumque libuerit* (über kurz oder lang). Si vero tempus determinatum est tamquam terminus a quo; hoc ius ipsi competit *ex die dicto*, e. g. nach 20. Jahren, & tandem si tempus adiectum est tamquam terminus ad quem; *in diem* e. g. binnen 20. Jahren.

Ad determinationes hasce temporis in primis respiciendum docent iuris interpretes, vbi quaestio incidit, quo vsque facultas redimendi venditori salua sit? nec, si quid iudico, male. Interrea tamen quoad decisionem quaestionis ipsam mirum in modum dissentiunt. In eo quidem, quod adhuc scio, omnes conueniunt, si tempus adiectum sit pro termino ad quem; ius retroemendi saltem expirare post elapsam penitus terminum. Sed vbi nulla temporis facta mentio; sunt, qui hoc ius nulli praescriptioni obnoxium esse adserunt, tamquam rem merae facultatis; sunt, qui praescriptionem tricennem admittendam esse statuunt; sunt denique, qui distinctione rem conscien-

dam

dam putant, vtrum simpliciter nulla temporis fit facta mentio, an adiecta clausula, quandocumque libuerit, vel æquipollens, ita vt priori casu tricennale temporis lapsus ius venditoris extinguere celesant, non vero posteriori. Atque idem sententiarum diuortium intueri licet, si tempus adiectum fit pro termino ex quo, & quaeratur, quo vsque, post elapsum hunc terminum, locus sit iuri retroemendi? Quas si ad lapidem lydium exigere, & ex principiis genuinis totam decidere quaestionem animus esset; aqua mihi poscenda foret multarum horarum, neque hae plagulae huic disquisitioni sufficerent. Interea tamen, quid circa eam sentiam, breuibus exponere nil vetat; nimirum si nullum tempus huic iuri retroemendi praescriptum illud exspirare indistincte triginta annis post traditionem rei venditae absolutis. Si terminus adiectus sit a quo; illud post existentiam termini triginta annorum decursu extinguui; si tandem terminus ad quem dictus fuerit; vel existentia termini vel lapsu triginta annorum idem amitti prout terminus vel spatium temporis completitur 30. annis minus, vel non. Fundat se haec decisio in generali, quam animo concepti & data occasione elaborare constitui, theoria de praescriptione tam in genere, quam in specie iuris agendi, in primis vero sequentibus regulis innititur, quod 1) omnis actio, ex quo fuit nata, h. e. cum effectu in iudicium deduci potuit, obnoxia sit praescriptioni temporis saltem longissimi; 2) quod fieri nequeat, vt terminus praescriptionis lege definitus priuatis partium pactionibus prorogetur. Neque me mouet in contrarium *l. 31. ff. §. 22. de aedil. edict.* vbi Vlpianus: *valere, ait, conuentionem, vt in perpetuum valeat reddibito*, qua freti plerique contrarium adserunt, rati Ictum citata lege permittere prorogationem termini in actione redhibitoria alias obseruandi. Quum enim expressam de redhibenda re emta si visum fuerit in perpetuum conuentionem desideret: nemini obscurum esse potest,

potest, ipsum supponere pactum adiectum contractui
 mentionis venditionis, quod ipsi contractui inest, adeoque
 actionem emti perpetuam, h. e. tricennem producit, ne-
 que adeo ipsius mentem subuisse cogitationem de pro-
 rogando termino actionis redhibitoriae. Neque maioris,
 me arbitro, roboris est obiectio, quae desumitur a condi-
 tione rerum merae facultatis, quibus & hoc ius retroë-
 mendi adferre dubitant nulli. Ut enim non vrgeam
 genuino rerum merae facultatis conceptu destitui contra-
 sentientes, in quo eruendo & viri ingenii haud vulgaris
 Grotii acumen merito desideratur, nego potius & per-
 nego ius redimendi rerum merae facultatis in numero iure
 conlocari; quarum nomine mihi veniunt iura, quatenus
 indiuiso nexu cohaerent iuribus actu quaesitis. Exempli
 loco fit ius oppignorandi rem iure dominii mihi compe-
 tentem, ius alienandi eam, seruitutem in ipsa constituen-
 di alteri, & quae sunt reliqua.

§. 7.

*Obligatus ad
 restituendam
 rem vendi-
 tam.*

Si quis ad dandum obligatus est, & rem tradendam
 actu possidet; abscisse eam reddere debere, neque offeren-
 do id quod interest ab obligatione sese liberare posse, tam
 rationi & legibus est consentaneum, quam Ictorum cor-
 dationum calculo, quod equidem scio, vnanimi proba-
 tum. Nam qui rem quamdam emit sub lege retrouendi-
 tionis, ad rem, quam emit, casu existente reddendam
 pro determinato pretio sese obstrinxit. Prono igitur in-
 de alueo fluit, eundem, *si rem tradendam actu possi-
 det, eam abscisse reddere debere.*

Si vero contigerit, vt eam non amplius possideat; eam
 vel casu amisit, vel non, & vtroque casu vel ad eam re-
 petendam actio ipsi competit, vel non. Si actio ipsi
 competit; ea ad rem repetendam experiri tenetur; sin se-
 cus

si obiectus & res casu perierit, ab obligatione tamquam debitor
speciei liberatur; si vero amissio rei sine casu contigerit;
tunc ad praestandum interesse manet obligatus. Est igitur
haec obligatio ad praestandum interesse saltem subsidiaria,
utpote quae locum habet, si forte alii obligationi, princi-
palem aiunt, explendae non sumus. Neque confunden-
da cum obligatione alternatiua, quae obtinet, ubi quis ad
A vel B. est obligatus determinandum pro re nata ex ar-
bitrio vel creditoris vel debitoris, vnde in obligationem
alternatiuam in fauorem creditoris vel debitoris venit dis-
pescenda; quae diuilio licet vulgo neglecta, usum praestat
insignem in multis iuris controuersis solide componendis.
E. g. verum poena conventionali soluta ipsum adhuc pe-
ti queat debitum; quod heic monuisse sufficiat.

§. 8.

Qui pactum de vendendo celebravit, ius habet *Quam reci-*
postulandi, vt alter sibi rem vendat. Si igitur hoc ius *pere tenetur*
suum exercet, inque actum deducit; rem ipsam emit, *primus ven-*
ideoque emtor rei euadit. Quare quum emtor rem *ditor in sta-*
emtam adcipere teneatur pro soluto pretio conuento in *tu quo.*
statu, quo est tempore venditionis: non dubitandum
est, illum, qui ex pacto de vendendo sibi rem compa-
rat, ad idem teneri. Iam vero pactum de retrouendendo
est species pacti de vendendo. Hinc, si, qui rem sub
pacto de retrouendendo vendiderat, redimit; *rem ad-*
cipere tenetur in eo statu, quo est tempore retrouendi-
tionis pro determinato pretio soluto.

Quum vero facile contingere queat, vt tempore retro-
uenditionis pretium rei auctum fuerit insigniter, vel immi-
nutum respectu habito ad tempus primae emtionis vendi-
tionis: notandum ad corrigendam hanc inaequalitatem
remedia ordinaria emtoribus venditoribus legibus conces-

la & heic locum non immerito sibi vindicare. Vnde si pretium rei eo, quo ipsam primus emtor tenuit, tempore auctum fuerit; praeter determinatum pretium nihil recipit venditor, nisi si ultra dimidium se laesum esse docere queat; si vero imminutum; hoc addit vel culpa primi emtoris, vel non; & vtroque casu hanc pretii imminutionem redimens vel ante redemptionem perspectam habuit, vel non. Si eam sciuit adeste ante redemptionem, culpaue primi emtoris contigisse certum est: statim pretii determinati remissionem proportionatam virgere potest; non vero si sine eius culpa casu contigerit. Si vero post redemptionem demum in eius notitiam peruenerit; pro re nata vel actione redhibitoria, vel aestimatoria seu quanti minoris, vel actione emti laesio est purganda.

§. 9.

*Conditio
suspensiu
resolutiu
quid?*

Si ab eo, quod tamquam euentus aliquis incertus spectatur, existientiae iuris & obligationis determinatio quaedam dependet; *conditio* iuri & obligationi cohaerere dicitur. Determinatio illa vel potest esse existendi initium vel finis. Priori casu *suspensiu*, posteriori *resolutiu* dicitur. Si existit conditio resolutiu; ius & obligatio existere definit; quod dicunt ius & obligationem resolui. Id quod iterum duplici ratione contingere potest; vel ita vt omnia in eum statum reducantur, ac si numquam adfuisset, vel non. Hoc casu resoluitur *ex nunc*, illo vero *ex tunc*.

Definitiones datas ad exempla adcommodare vix opus puto, quum sint notissima. Hoc tamen non possum, quin moneam, definitionem meam conditionis in genere ita esse comparatam, vt magis determinando ea, quae adhuc indeterminata linquit, omnes species pulcherrima synthesi inde eruere liceat; id quod facere potest pro exami-

ne

ne definitionis exactae. Vtrum id aequè felici successu praestare queant, qui eam euentum incertum a quo negotium suspenditur esse aiunt, facile perspiciet, qui inde notiones conditionis possibilis, suspensivae & resolutivae a priori formare adgressus fuerit.

§. 10.

Pactum de retrouendendo contractui adiectum pactum de non impedit translationem dominii rei venditae. Per retrouendendo pactum enim hoc primus emtor sese obligat venditori do non impedit dominii translationem. volenti rem venditam iterum vendere, adeoque ex intentione contrahentium dominium rei venditae in ipsum volentem facta traditione rursus transferre. Nemo vero potest plus iuris in alterum transferre, quam quidem ipse habet. Ergo ex mente contrahentium ipsi competere debet dominium, adeoque tantum abest, vt hoc pacto translatio dominii rei venditae impedita dici queat, vt potius eandem suo modo supponere sit adferendum.

Dum adfero pactum de retrouendendo non impedire translationem dominii, egregie falleretur, qui inde concludere vellet, pactum de retrouendendo requirere necessario, vt res vendita fuerit venditoris propria, non aliena. Soli enim contractus dominium translatiui, qui substantiam capiebant a rei traditione ad validitatem suam requirunt, vt res propria sit dantis, l. 2. §. 2. ff. de R. C. l. 1. §. 3. ff. de rer. perm. reliqui vero contractus super re aliena initi sine praesudicio veri domini tot. tit. C. de reb. alien. non alien. validi sunt & actionem producant, quorum pertinet emtio venditio, l. 3. C. de cuius. Neque hanc eius naturam pacto de retrouendendo immutari, vlla solida ratione doceri potest. Atque inde concipi potest, non repugnare, vt reuenditor in reuenditorem transferat dominium,

quod ipse non ab hoc adceperat. Si enim tu bona fide & iusto titulo rem alienam usufruptioni obnoxiam possidens vendidisti sub lege retrovenditionis alteri ignorant; hic per usufruptionem completam dominium traditione ex retrovenditione secuta in te transfert, cum tu ipsum saltim in conditione usufruptionis constitueris.

§. 11.

*Nec est con-
ditio suspen-
sua.*

Cum igitur hoc pactum translationem domini non impediatur, adeoque non obstante eo emptor dominium in re vendita tradita consequi possit; sequitur, ut *idem non inuoluat conditionem suspensiuam respectu contractus, cui adcessit & iuris inde transferendi.*

Conditionis nimirum suspensivae ea est indoles, ut antea quam de eius existentia sumus certi, de validitate negotii, cui adcessit, nihil determinati adfirmare possimus. Adcidit hoc emptori venditioni sub lege addictionis in diem celebratae, si inter contrahentes conuenierit v. c. ut si nemo intra annum meliorem conditionem adtulerit, fundus Cornelianus centum sit emptus. Tum licet secuta sit traditio; nondum contractus est validus, neque dominium in emptorem a venditore transit.

§. 12.

*Vnde emptor
actus domi-
nii exerce-
re non pro-
hibetur.*

Quae quum ita sint; non est dubitandum, iure optimo nisi adsertionem eorum, qui *emptorem sub pacto de retrovendendo in re ea lege vendita & tradita actus domini exercere posse statuunt*, e. g. alienationem, constitutionem seruitutis, pignoris, caetera.

Dissentiant haec pro more loci, & sunt, qui, emptori sub pacto de retrovendendo quum mox ius usufructuarii, mox mariti in fundo dotali adcommovent, quos inter est BERLICH. p. 2. *Concl. 2. n. 57. 63.* actus domini irre-

irreſtricti & exercitium conſtantiffime denegant, ſine ta-
men ſolido fundamento, quorum argumentis recenſendis
& obiectionibus diluendis, quum iam ex ante dictis ſpon-
te corruant, non eſt, quod immoremur, praefertim quum
otium hac in re nobis fecerit STRYK. V. M. de Contrab.
em. vendit. §. 56. ſeq.

§. 13.

*Si qui rem ſub retrouenditionis lege emit, alie-Venditor a-
nare intendit; alienationi poteſt intercedere, eamque lienationem
impedire venditor; Si vero iam actu eſt alienata, factam impedit, fa-
alienationem non reuocat.* Pactum enim de retrouen- *Etam vero*
dendo rem tribuit venditori ius ad rem perfectum re- *non reuocat.*
ſpectu emtoris hicque adeo perfecte obligatus eſt, vt
rem venditori ex pacto redempturo reſtituat; quam ob
rem qui per alienationem hanc reſtituendi facultatem
ſibi adimit, contra obligationem perfectam agit; quum
vero ea ſit obligationis perfectae conditio, vt qui ea
obſtrictus eſt, cogi queat, ne contra illam agat; & em-
tor primus a primo venditore ſub hypothefi data vt de-
ſiſtat ab intenta alienatione compelli poteſt; quo ipſo
alienationi venditorem intercedere oppido patet.

Si vero res iam actu ad alium poſſeſſorem tran-
ſiit; venditor eam reuocaturus a poſſeſſore vel actione
reali vel personali contra poſſidentem experiri deberet.
Non vero experiri poteſt actione reali ex iure in re de-
ſcendente, quod ipſi ex pacto de retrouendendo non
competit; nec actione personali ex iure ad rem familiam
ducente, quia cum poſſeſſore rei tertio ex titulo ſingu-
lari pactum de retrouendendo non percuffit. Quum igitur
nulla ipſi hoc caſu ad recuperandam rem a poſſeſſore
titulo ſingulari nixo detur actio; ratio in aprico eſt, cur
illum rem alienatam reuocare non poſſe adferendum ſit.

Quoad

Quoad membrum vltimum dissentientes habeo in totum eos, qui emtori sub pacto de retrouendendo omne omnino dominium denegant, saltim dominium iuri mariti in dotali fundo aemulum tribuunt. Quum vero horum erroneam hypothesin iam antea notauerimus; parum quoque curamus conclusionem huic insedificatam. In tantum vero scilicet ratione tertii rem, quam retrouenditionis legi obnoxiam nouit sibi comparantis, in omnia alia abeunt, qui actionem personalem concedunt contra tertium, si fuerit in mala fide, h. e. alii ius quoddam circa rem competere non ignorauerit. Quum vero fundamentum sententiae suae quaerant in *c. 6. X. de pign.* vbi Pontifex indefinite saltim actionem contra tertium alienati pignoris possessorem indulget, quo vero actionis genere sit experiendum non determinat, vt adeo dubio procul illa sic adcienda, qua ex iuris ratione contra tertium pignoris possessorem agi potest, e. g. rei vindicatio, quod optime notauit Per-illustris Ducatus Magdeburgici Cancellarius BOEHMERVS, ICtorum nostri aeui princeps, quem Praeceptorem deuota mente veneror, in aureo tractatu de action. S. 2. C. 8. §. 27. & responso incluti, qui heic loci floret, ICtorum ordinis firmavit in *I. E. Part. I. de Confit.* §. 72. per se intelligitur, non adeo firmo talo horum insistere sententiam. Et sane simus liberales, demus nimirum contra sentientibus, quod dare nulla nos ratio vrget, citato capitulo pontificem contra iuris analogiam concessisse actionem pignoratitiam contra tertium m. f. possessorem: quotus erit quisque, qui ideo hanc constitutionem pontificis exorbitantem ad casus similes profere ausit, nisi immemor diuerii, quae contra rationem iuris eiusdemque sanctam analogiam sunt inuecta strictissimae esse interpretationis.

Pactum de retrouendendo adcedit contractui *actiones ex*
 emtionis venditionis vel in continenti, vel non. Si pacto de re-
 hoc; vel in ipsa traditione, vel non; & hoc demum casu *trouenden-*
 vel ante traditionem tempore ipsum inter & contractum *do oriunda.*
 intermedio, vel post eam. Si adcessit in continenti;
 pactum hoc adiectum ipsi contractui inesse intelligitur,
 adeoque *producit actionem venditi*; si in ipsa traditione
 degenerat in contractum innominatum do vt des, red-
 das scilicet, vbi mihi libuerit restituere conuentione de-
 terminatum pretium; hincque *agendum erat prae-*
scriptis verbis seu in factum actione l. 2. C. de Pact. in-
 ter emt. & vend. BRUNNEMAN. ad dict. l. n. 2. Si
 vero tempore intermedio vel etiam post eam; intra ter-
 minos pacti nudi iure romano subsistebat, neque adeo
 vllam actionem producebat; quod hodie secus, quum
conditionem ex moribus ex omni pacto moraliter possi-
 bili seu a legibus non reprobato praxis concedat.

Quum in dubio non tantum nobis, sed etiam heredi-
 bus prospexisse videamur, l. 9. ff. de probat. l. 13. C. de con-
 erab. sup. idem quoque dicendum, de pacto de retrouen-
 dendo. Dantur igitur dictae actiones, ni expresse ali-
 ter conuentum, non tantum primo venditori, sed etiam
 eiusdem heredibus. Quid vero si plures sint heredes vel
 venditores & vnus velit redimere? Fuisse hanc quaestionem
 tractat CARPZOV. P. 2. consil. 1. def. II. Totam vero res
 huc redit, vt statuamus heredem vnum vel venditorem
 non posse pro parte rem redimere vno pretio venditam;
 si vero totam rem velit redimere & caueat reemens de par-
 te congrua coheredi vel socio reuendenda; audiendus vti-
 que erit. STRYK. V. M. de contr. emt. vend. §. 51. Neque
 minus institui potest contra heredes, licet sint minores,
 qui

qui hoc casu non opus habent decreto iudicis super alienationem alias interponendo, quum haec alienatio sit necessaria *L. i. C. quando decreto opus non est.* Id vero agenti omnino incumbit, antea pretium conuentum offerre, ne ex sua parte conditioni minus satisfecisse videatur, adeoque exceptionem implementi nondum secuti timere habeat, quae alias ipsi obstat, & adeo singularis est, vt eam in ipsa executione, quod non arguit iniquitatem sententiae, neque tendit ad eius rescissionem, sed pariturum sententiae innuit condemnatum, modo ipsi vicissim fiat quod aequum est, opponi posse, & suppleri a iudice ex officio statuat iuxta alios *FRANZK. Dig. de act. emt. vend. n. 16. 18.*

§. 15.

*Locum facit
hoc pactum
nouae emtio-
ni venditio-
ni.*

Si primus venditor, qui ius redimendi habet ex pacto de retrouendendo, sufficienter declarat, se hoc suo iure iam vti velle, atque primus emtor obligationi suae satisfacere non detrectat; noua celebratur emtio venditio. Si enim primus venditor sufficienter declarat, se suo iure redimendi vti velle; promittit, se alteri pretium redditurum determinatum pro re restituenda, & si primus emtor obligationi suae satisfacere non detrectat; se adceptare promissum primi venditoris. Quo ipso manifestum est, nouam oriri conuentionem, vi cuius primus venditor aequae perfecte obligatur pretium refundere, ac primus emtor illo adcepto rem tradere. Eiusmodi conuentio sinit notionem emtionis venditionis. Ergo noua celebratur emtio venditio sub data hypothese.

Ex principio hoc commate proposito ad multas quaestiones occasione huius pacti in medium prolatas commoda deduci potest responsio. Sic controuertunt inter se docto-

Doctores & ambigunt, vtrum postquam res ex pacto de
 retrouuendo ad priorem venditorem rediit, soluenda sit
 pro re nata gabella, laudemium, caetera. Nobis affir-
 matiua tuenda, quum reuera noua celebrata sit emtio
 venditio, quae facit, vt locus sit iuri exigendi gabellam,
 & si qua sunt reliqua. Neque contrarium insinuat argu-
 mentum, quo vulgo vti solent dissentientes, nimirum
 consensisse iam in antecessum dominum, qui rem sub pa-
 cto de retrouuendo alienari permisit in nouam vendi-
 tionem, vt adeo pro consensu eius impetrando nouum
 laudemium solui non debeat. Vt enim non vrgeam, du-
 biam valde & minus adaequatam videri rationem laude-
 mii, si pro consensu saltem impetrando solui illud dicas;
 hoc tamen quilibet fateri debet, consensum domini in
 emtionem venditionem sub pacto de retrouuendo ita
 esse intelligendum, vt interpositus sit saluo iure sibi tem-
 pore alienationis competente, quum nemo in dubio
 suum iactare & esse liberalis praesumi queat. Quare
 quum noua alienatio nouum quoque ius exigendi laude-
 mium tribuat; tantum abest, vt per interpositum consen-
 sum huic iuri suo dominus renunciaisse videatur, vt potius
 illud factum sibi testumque reseruasse sit praesumendus.
 Neque minus inde petenda responsio ad quaestionem ite-
 rum iterumque agitatum, vtrum verbis directis an obli-
 quis iniri debeat hocce de retrouuendo pactum? Sunt
 vero *verba directa* in hac quaestione, quae disponunt rem
 venditam ipso iure in primi venditoris dominium reuerti,
 nullo interueniente facto primi emtoris, *verba vero obli-*
qua dicuntur, quae ad id effectum dandum requirunt fa-
 ctum aliquod ex parte primi emtoris adcedens. Quibus
 positis, non obscura erit ratio, cur verba directa heic
 exulare debere statuamus. Quum enim hoc pacto obli-
 gatus sit primus emtor ad nouam venditionem, eaque de-
 mum secuta per traditionem transferat dominium; patet
 ex natura huius pacti & essentia ad transferendam de no-

si ob id dominium abscisse requiri factum adcedens ex parte
 ut ab ipso emtoris adeoque ipsum tantum admittere verba obli-
 gationis qua. At enim sic, inquit, nullius momenti erit pactum:
 cum si intra decem annos idem pretium obtulero; fundus esto
 meus. Selenchi vocant logices studiosi. Non enim improbo hoc
 pactum, saltem pactam de retrouendendo idem esse nego.
 Quod quidem ne temere dixisse tibi videar; adendas,
 velim, ad differentiam, quae pactum inter de retrouen-
 dendo, & recipiendo ipso iure domino intercedit, non con-
 temnendam, licet vulgo neglectam. Ad eam penitus bre-
 uiter tamen simpliciterque introspectendam mente tibi
 concipe Caium nescio quem impronisa pecuniae indigen-
 tiam adigi, ut domum auitam Titio vendat. Quum ta-
 men lautiores fortunam speret; non omnem deponit spem
 recuperandi aliquando lares auitos, adeoque ne venditio
 facta ipsi sit impedimento, medium quoddam anquiri, quo
 eius recuperandi, ubi placuerit, rem alienatam ipsi factum
 restitutumque maneat. Duplex hoc casu ipsi sese offert;
 vel enim domum tradit & vendit ea lege, ut dominium
 eius transferat, vsque dum determinatum pretium refude-
 rit, vel domum vendit; dominiumque traditione transfert
 simpliciter, emtorem tamen pacto sibi obligat ad rem si
 visum fuerit pro determinato pretio restituendam. Pri-
 ori casu emtioni venditioni pactum de recipiendo ipso iure
 in domino, posteriori de retrouendendo adcessisse dicen-
 dum erit. Illud verba requirit directa, hoc vero obliqua:
 quamuis non diffitear ante omnia haec respiciendum esse
 ad mentem contrahentium *l. 219. ff. de V. S.* cum non in-
 tenditur tenio verbis, sed verba intentioni merito deseruiant.
l. 1. §. 15. X. cod.

§. 16.

Pactum de retrouendendo dici non potest condi- Non est con-
ditio resolutiua ratione contractus emtionis venditionis, ditio resolu-
cui est adiectum. Sit enim, si fieri potest, conditio re- *tiva contra-*
 solutiua contractus; non dubium est, quin, vbi ius ex *ctus cui ad-*
 eo competens in actum deducitur, existere desinat con- *cessit.*
 tractus emtionis venditionis. Quod quum alio modo
 fieri nequeat, quam fingendo, eam numquam fuisse cele-
 bratum: perinde haberi debet, ac si numquam fuisset
 initus. Si vero numquam fuisset initus; neque noua
 venditione recipere potuisset rem venditam primus ven-
 ditor. Ergo iure inde competente in actum deducto
 non noua fieri potest emtio venditio; quod quum ad-
 uerfetur demonstratis; patet, falsum esse, pactum de
 retrouendendo inuoluere conditionem resolutiuam re-
 spectu contractus emtionis venditionis cui adcessit.

Si qui erunt scrupulosiores, haerebunt fortasse circa de-
 monstrationem, contententes ea id saltem euinci, pactum
 de retrouendendo minus recte salutari posse conditio-
 nem, quae emtionem venditionem, cuius est adcessori-
 um, resoluat ex tunc. Quum vero conditio resolutiua et-
 iam ex nunc negotium aliquod resolvere possit; a nega-
 tione vnus speciei ad negationem generis argumentum
 ipsis videbor duxisse. Sed salua res est. Contractus
 enim vel praestationem ponunt continuam, vel saltem
 momentaneam. Posterioris generis qui sunt; conditio-
 nem resolutiuam ex nunc per se non admittunt. Quare
 quum emtio venditio eorum numero sit adscribenda;
 conditio quae ipsi adcessit resolutiua semper ex tunc fit
 necesse est. Vnde qui demonstrauit in dato casu non
 adesse resolutionem emtionis venditionis ex tunc; eo ipso
 quoque nullam omnino admittendam esse conditionem
 resolu-

resolutiuam valide demonstratum dedit; neque a negata specie simpliciter ad negandum genus, sed potius a negata specie in dato casu vnice possibili ad negandum genus argumentum nexuit, quod fieri valide posse nemo in dubium vocabit.

CAP. II.
DE CONDITIONE FEVDI SVB LE-
GE RETROVENDITIONIS
EMTI.

§. 17.

*Disponere
quid sit?*

Qui de re quid fieri velit pro suo arbitrio efficienter statuit, de ea *disponere* dicitur.

Sic HOMERVS iouem adserit

- - - ἀνθρώπων ταμίαν πολέω μοιο τέτυχθαι
seu disponere de bellis hominum, quod idem
- - - ἀρετὴν ἀνθρώπων ἐφέξει τε μινύθει τε
ἄππρος κεν ἐθέλησιν

Virtutem viris auget, minuitque prout voluerit, h. e. quod pro suo arbitrio efficienter eum de bello quid fieri velit statuere sibi persuasum habet. Vnde patet, duo requiri, vt quis disposuisse de re dicendus veniat. Primo, vt voluntatem quid de re fieri velit declarauerit; secundo vt haec voluntatis declaratio non in nudis declarationis terminis substiterit, sed effectum sortita sit ex intentione eius, cui dispositionem tribuimus. Vtrumque definitio sic exprimit adeoque mihi non potuit non sese commendare prae vulgari illa, quae dispositionem ait voluntatis declarationem, quid fieri vel non fieri quis velit. Secundum eam vereor vtique, ne aliquis aduersarius de corio

corio vrsi nondum capti diuidendo inter se paciscentibus me tribuere arguetur dispositionem, immo ipsum corii dominium.

§. 18.

Si quis de re disponit; vel disponit de ipsa rei *Dominii* substantia, vel de eius solummodo consecrariis; & vtra-
notio.
que casu vel ius disponendi proprium habet, vel non. Qui habet ius proprium disponendi de ipsa rei substantia dicitur *Dominus*, & *dominium* ita est ipsum ius proprium disponendi de rei substantia.

Si ad taxandum alios, quam ad dandum meliora esse procliuior, amplum mihi apertum campum ingrederer excurrendi in censuram plurimarum, de dominio huc vsque suppeditatarum definitionum. Sed hoc iam non ago. Id saltem moneo, me non temere ad dominium requirere, vt sit ius proprium non vero ius quodcumque disponendi de rei substantia; alias enim & in ipso communionis primaeuae statu dominium adgnosendum esset, vbi etiam necessitate & vsu exigente quisque de rei substantia ius disponendi habet, quod tamen adserere nouum esset & inusitatum. Neque minus ius vtendi fruendi pro caractere domini necessario adeoque definitioni inferendo non habeo. Qui secus sentiunt, videant, quo pacto constituto vsufructu proprietario dominium saluum tribuere queant; quod tamen ex omnium consensu ipsi saluum esse debet.

§. 19.

Dominium est ius proprium disponendi de rei *Species do-* substantia. Hoc ius vel vni competit, vel pluribus. Si *minii euol-* prius dominium vocare licet *solitarium*; si posterius; vel *uuntur.* pluribus competit eodem modo, vel diuersa ratione; priore

priori casu *condominium* vocatur ius cuiusque; posteriori *dominium minus plenum*. Atque tum vel habet ius vtendi fruendi sibi iunctum vel non. Si hoc; *directi*, si illud; *vtilis* domini ideam nobis sistit. *Dominium* quod cumque *plenum* audit, si minus plenum non est. Si quis habet *dominium plenum* dicitur *dominus plenus*, si minus plenum; adpellatur *dominus minus plenus*; in specie *directus*, si *dominium* ipsius minus plenum est *directum*, *vtilis*, si quod ipsi competit *dominium* est *utile*.

Terminis domini pleni & minus pleni, *directi* & *vtilis* in eo significato, quem in arte nostra adceperunt fixum, vt nihil dubitauimus, sit ita, quod verus latium & ipsi iuris auctores eosdem ignorauerint. Neque cuidam offendiculo esse debent definitiones negatiuae hinc inde a nobis vsitatae; vulgarem enim logicorum regulam; definitionem non esse debere negatiuam, minus sibi constare, nisi ita adcipiatur, vt terminos saltem infinitos definitione exulare iubeat, adeoque definitionem conceptum rei non infinitum nobis sistere praecipiat, iam dudum monuerunt, qui determinate cogitata sua didicerunt exprimere.

§. 20.

Inde eruitur
feudi notio.

Fidelitas denotat studium alterius incommoda amouendi. Quam vbi praestanti nobis praestamus; mutuam nominare conuenit. Iam si vnius eiusdemque rei *dominium* ita inter plures diuisum cogitamus, vt *dominium* eius *directum* competat alii, alii vero *utile* sub lege mutuae *fidelitatis*: inde notio *feudi* exurgit, quod est *dominium* *utile* sub lege mutuae *fidelitatis* *dominorum* minus *plenum* quorum alter, qui gaudet *dominio*

minio directo, feudi dominus audit: alter, cuius est dominium vtile vassalli venit nomine.

De requisitis fidelitatis feudalis haec leguntur H. F. 6. Qui domino suo fidelitatem iurat, ista sex in memoria semper habere debet, incolumem, tutum, honestum, vtile, facile, possibile. Incolumem, ne sit in damno domino suo de corpore; tutum ne sit ei in damno de secreto suo vel munitionibus suis, per quas tutus esse potest; honestum, ne sit ei in damno de sua iustitia, vel de aliis causis, quae ad honestatem eius pertinere videntur; vtile, ne sit ei in damno de suis possessionibus; facile & possibile, ne id bonum, quod dominus suus facere leuiter poterat, faciat ei difficile, neue id quod possibile ei erat, faciat impossibile. Ut fidelis haec caueat documenta iustum est. Sed quia non sufficit abstinere a malo, nisi fiat, quod bonum est; restat, vt in sex praedictis consilium & auxilium domino praestet, si beneficio vult dignus videri, & de fidelitate esse saluus. Dominus in his omnibus vicem fideli quoque reddere debet. Intuenti haec & vel leui adtentione examinanti statim patet, eam ex mente feudistae esse debere fidelitatis conditionem, vt non tantum inferat reclamationem animi & abstinentiam ab omni eo, quod domino esse posset damnosum, sed quoque studium id quomodocumque auertendi; & quum studium auertendi alterius incommoda simul ponat abstinentiam ab omni eo, quod eidem potest esse damnosum; ne definitio fiat abundans, vltimum characterem non sine ratione ex illa exulare iussimus. Denique ex vltimis cit. c. verbis sole meridiano clarius elucet, fidelitatem feudalem dominum inter & vassallum esse debere mutua, id quod etiam non inficiantur L. F. interpretes, vt vt in definitione feudi eius mentionem iniicere soleant plane nullam, laudabili metu, ne definitio feudi non superflua contineat, quod obligationem domini ad fidelitatem ex fidelitate vassalli de-

D.

mon-

monstrandam esse censent. STRVV. S. I. F. C. II. §. 5. Sed donec eam consecutionem luculentius quam, quidem huc vsque factum existimo, ostenderit, fidelitatem reciprocam definitioni feudi pro caractere inferendam putari, satius esse persuasus, in dubio definitionem suppeditare abundantem, quam incompletam & mancā. Denique notandum, feudi vocabulum esse æquiuocum, ita ut sumatur mox pro obiecto seu feudali ipsa I. F. 4. §. 3. mox pro contractu feudali II. F. 3. §. 1. mox pro iure domini II. F. 34. §. 1. mox pro iure vassalli I. F. 1. §. 2. II. F. 1. quae vltima adceptio rite explicata reliquis lucem feneratur. De ipso vocabuli feudi etymo vt & feudorum origine non conuenit inter Doctores, vt ideo nec dubitauerit NIELLIUS *Disp. feud. 1. Thes. 1.* ipsa fere vna cum genere humano existisse. Sed longa est haec fabula, quam iam alii & in primis systematum I. F. conditores perpouerunt tantum non omnes.

§. 21.

*Species feudi
eruntur.*

Si igitur feudum oriri debet ex dominio pleno; necesse est, vt ipsum ita inter duo diuidatur, vt penes vnum sit dominium directum, penes alterum dominium vile sub lege mutuae fidelitatis. Et hoc contingere potest, vel vt, cui est dominium plenum, alteri per inuestituram tradat dominium vile, vel vt, qui antea habuerat dominium plenum, illud in alterum transtulerit ea lege, vt ipsum rei alienatae dominium vile mediante inuestitura rursus conferat. Si prius; feudum concipimus *datum*: si posterius; *oblatum*. Quum igitur ad constitutionem feudi, quodcunque illud sit, requiri oppido pateat, vt ius quoddam in alterum transferatur, actus vero, per quem ius mihi competens in alterum transfero, dicatur alienatio; sequitur, vt constitutio feudi tam dati quam oblata concipi non detur sine alienatione.

Feu.

Feudum nimirum datum simplicem ponit alienationem ex parte domini dantis; feudum vero oblatum sine duplici alienatione intercedente constitui nequit; altera quidem fit ex parte vasalli offerentis, qui dominio rei suae sese abdicat, vt illam in feudum recipiat; altera vero ex parte domini, qui mediante inuestitura dominium utile in re oblata offerenti ex pacto reddit. Neque enim fieri potest, vt feudum oblatum constituatur per simplicem alienationem domini directi reseruatō sibi dominio utili. Nam quum regula sit iuris feudalis: *sine inuestitura feudum constitutum non videtur*, I. F. 2. §. in fin. haec vero fit sollempnis rei feudalis vasallo a domino facta traditio; sequitur, vt etiam feudum oblatum a domino inuestiente sit tradendum vasallo. Qui vero fieri poterit, vt dominus tradat vasallo dominium utile, quod ipse non habet, sed potius adhuc penes vasallum residet? Huc collineat dispositio I. S. P. L. I. art. 34. *Si quis proprietatem suam domino ita donauerit, vt cum ea per dominum vice versa infeudetur, ista donatio non prodest, nisi eam donationem per annum & diem libere possederit.* Quam tamen quoad liberam possessionem annuam & quod excurrit in ipsa Saxonia exoleuisse, quod per constitutum possessorem sine eiusmodi ambagibus facilius negotium potuerit expediri, acute conuicit Excellentiss. WOLFF in element. I. F. C. IV. §. 30. in fin.

§. 22.

Omnem, quae usu venit, alienationem fieri titulo vel oneroso, vel lucratio, & ii perspectum habent, qui nondum aere lauantur. *Constitutionem igitur feudali vel lucratio, vel oneroso titulo niti debere extra omnem dubitationis aleam positum esse, quilibet vltro concedit.*

Quare quum actus beneficium, qui in praesens absoluitur, dicatur *beneficium*; feudum titulo lucratio constitutum beneficium ponit. Et videntur feuda ob id ipsum beneficiorum olim nomine fuisse insignita, quod gratis conferri solerent bene meritis.

§. 23.

Qua fiat titulo oneroso, explicatur.

Omnis alienatio, quae fit titulo oneroso, supponit praecedentem conventionem de transferendo iure quodam in alium sub lege mutuae praestationis cum iure translato non necessario cohaerentis. Si quis igitur rem suam alteri titulo oneroso in feudum concedit; eam cum adiciente *inierit*, oportet, *conventionem, ut vicissim ab altero, praeter ius ad fidelitatem feudalem pro facta concessione aliquid adcipiat.*

Patet inde, quid regerendum sit, omnem feudi constitutionem, quum, qui feudum adcipit, vasallus ad fidelitatem obligetur, titulo fieri oneroso obliquentibus. Nimirum ad titulum onerosum requiritur, ut, qui aliquid ab altero adcepit, vicissim sese ad tale quid obligauerit, ad quod nondum ex notione iuris ab altero in se translato erat obstrictus. Quum vero notio ipsa feudi iam inuoluat obligationem vasalli ad fidelitatem praestandam: ab hac vasalli obligatione minus accurate argumentum necitur ad titulum onerosum in feudi constitutione necessario latentem. Immo etiam obiectioni huic occurri potest per instantiam; Emphyteuta scilicet quum obligetur ad praestandum annuum canonem ius suum emphyteuticatum non aliter quam titulo oneroso acquirere posse dicendus esset contra §. 3. I. de locat. si rite se haberet argumentum aduersariorum. Quod igitur ad hoc respondent dissentientes, id ipsum sibi dictum purent.

§. 24.

Inde notio feudi emti.

Qui feudum adcipit, vasallus ex notione feudi minime obligatus est ad soluendum domino inuestienti preti-

pretium in pecunia numerata. Fieri tamen potest, vt per conuentionem feudi constitutionem antecedentem ad id sese adstringat. Et tunc manifestum est, ipsum titulo emtionis venditionis oneroso feudum sibi comparasse. Sicque incidimus in notionem *feudi emti*, quo nomine venire solet feudum, per interuenientem contractum emtionis venditionis vasallo quaesitum.

Verum classi feudorum propriorum, an impropriorum numero hocce feudum sit adscribendum, non adeo expeditum est inter I. F. interpretes. Qui feudum illud impropium esse aiunt, diuersas iterum in partes abeunt. Mox enim cum GAIL. 2. *Obs.* 159. n. 4. in eo a natura reliquorum feudorum desistere putant, quod sit hereditarium: mox cum MYSING. *Cent.* 5. *Obs.* 73. differentiam saltem in modo acquisitionis quaerunt, quem ex regula in feudis sibi persuasum habent esse debere gratuitum, nec titulo oneroso innixum; quod secus est in feudo emto. Sed vti posterior sententia regulae nondum, me arbitro, demonstratae innititur; ita prior apertissime principiis fundatur precariis, vt adeo non dubitem subscribere sententiae eorum, qui feudum emtum propriam habere feudorum naturam adferunt. De caetero noto notius est dubium, quod contra possibilitatem feudi emti moralem scilicet formari solet ex I. R. 27. vbi feudista: *feudum*, inquit, *non sub praetextu pecuniae, sed amore & honore domini acquirendum est.* Neque minus cognita esse debet responsio quod *cit. capit.* saltem improbet feudum datum in vicem legis commissoriae, *rubr. cit. c.*, quum alias feudum interueniente pecunia posse acquiri doceat praeter alios textus II. F. 12. Quare litem iam perorata nolumus iterum in iudicium deducere.

§. 25.

Feudum emtione potest comparari, & tum vocatur feudum emtum. Iam vero constat emtioni venditioni

Quod fieri potest sub pa-

D 3

ditioni

Et de retro- uendendo. ditioni pactum adiici posse de retrouendendo. Nihil igitur impedit, quo minus idem adcedat emtioni venditioni, per quam feudum aliquis sibi comparat; & tum feudum dicitur emtum sub pacto de retrouendendo.

Ut ideo feudum emtum sub pacto de retrouendendo in dato quodam casu admittamus, requiritur, ut ostendatur, tum vasallum feudum sibi comparasse praeuio titulo emtionis oneroso, tum huic emtioni per modum pacti adiecti adcessisse legem retrouentionis. Ex quo patet, perperam pro feudo emto sub pacto de retrouendendo haberi, si quis e. g. fundum allodiale sub retrouentionis lege emtum alteri deinceps in feudum dederit,

§. 26.

Cuius conditio ex dictis C. I. explicanda.

Eam ideae, quam aiunt, superioris esse conditionem, ut in inferiori sua contineatur, principiis logicis vel leuiter tinctum fugit neminem. Quum igitur in capite antecedente pacti de retrouendendo naturam in genere pro ratione instituti satis superque euolutam stiterimus: eo ipso fontes nos reclusisse arbitramur, ex quibus, quid de pacto retrouentionis, quatenus feudi emtioni adcessit, praedicandum sit, hauriri sine negotio potest.

Adplicationem ipsam principiorum generalium de pacto retrouentionis cap. I. euolutorum ostendere initio animus erat, & quod propositum fuit, praestitsem, nisi partim temporis angustia prohiberet, partim hunc laborem a quocumque, qui antecedentia sibi familiaria reddidit, facillimo negotio proprio Marte institui posse, mihi persuasum haberem.

§. 27.

Discutitur quaestio:

Coronidis tamen loco non possum, quin ex principiis supra stabilitis respondeam ad quaestionem in hac

hac materia maxime controuersam; nimirum *utrum pretium reuolutione feudi emti sub pacto de retrouendendo facta post mortem emtoris uasalli ad heredes allodialia, an feudales saltem pertineat?* Nullus dubito respondere pro successoribus feudalibus. Quum enim non obstante pacto de retrouendendo dominium transferri demonstrauerim, quod, casu reuolutionis existente, intercedente noua emtione uenditione per secutam traditionem in remtorem transit: pronò alueo sequitur, ut & emtor feudi sub lege retrouenditionis dominium sibi adquisiuerit, adeoque illud in successores feudi capaces saltem transfulerit, qui ideo tamquam uenditores iusti casu retrouenditionis existente non possunt non soli percipere pretium determinatum.

Tractarunt late hanc quaestionem HART. PISTOR. L. 3. *quaest.* 24. & CARPZ. 5. *respons.* 31. quorum hic nobiscum facit, ille uero in omnia alia abit. STRYVIVS in S. I. F. C. IV. *apb.* 15. n. 4. eamdem mouet quaestionem, sed in ipsa decisione titubat, ut illud homerianum in ipsam quadrare non immerito dixeris:

Τυδείδην δ' οὐκ ἄν γνῶνεις, πατέροισι μετόιν
 Ἢέ μετὰ πρῶτασιν ἐμίλεις, ἢ μετ' ἀρχαίοισι.

Argumentum H. Pistor. potissimum in eo consistit, ut retrouenditione contractum emtionis uenditionis penitus resolui, totamque rem ad pristinum statum reuerti autumer, cui abunde, opinor, satisfactum §. 16. Urget praeterea praesumptam uoluntatem acquirentis, cui consentaneam dicit suam adfectionem. Illum enim, cum retrouendere permiserit, ad hunc quoque casum, quo redempto feudo pretium esset recuperaturus, respexisse putat, ut pretium tamquam res hereditaria ad allodiales heredes perueniat. Sed quum per pactum de retrouendendo ad reemtionem

tionem minime obligetur primus venditor, quod §. 5. a-
 pertissime docet; vix est, vt primum adquirentem ad hunc
 respexisse casum, multo minus voluisse, vt pretium ad al-
 lodiales heredes perueniat, praesumere queas. Denique
 fundamentum suae sententiae inde petit, quod ex vendi-
 tione sub pacto de retrouendendo heredes defuncti fue-
 rint obligati ad reuendendum pro soluto pretio; vt ideo
 haec obligatio cum adnexo ei commodo iam tum mortis
 tempore in defuncti bonis fuerit, adeoque ad heredes al-
 lodiales transferit. Sed supponit, quod probandum erat,
 hanc obligationem cum adnexo commodo respicere here-
 des allodiales, quum potius heredibus inhaerere feudali-
 bus sit adserendum. Quamuis igitur cum CARPZO-
 VIO contrariam sententiam amplectar, secundum quam
 litem quoque dederunt consulti *Scabini Lipsenses* vid.
 CARPZOV, *l. c. n. 25*; non tamen cum ipso praesidium pe-
 tendum duxerim ex textu *I. F. S. C. 55*: Wird einem Mann
 ein Gut geliehen, auff seine Treue, so dasz er es wieder
 auffleht (wen es sein Herr wieder lösen möchte zu bescheide-
 ner Zeit) das Gut mag der Herr lösen wenn er will, stir-
 bet auch der Mann ohne Lehns Erben, das Gut wird
 dem Herren ledig, und der Herr ist nicht pflichtig zu geben
 jenes Erben die Lösung des Guts. Ex eo enim, quod ob
 deficientes successores feudales feudum ipso iure reuertatur
 ad dominum, neque ille hoc casu obstrictus sit heredi-
 bus allodialibus ad soluendum pretium, quod vltima verba
 innuunt, minus secure mihi videtur argumentum duci ob
 maximam visionum diuersitatem ad casum reuolutio-
 nis, quo non ipso iure, sed emtione
 venditione consequitur feu-
 dum dominus.

TANTVM.

CLARISSIMO
CANDIDATO

S. D.

IVSTVS HENNINGIVS BOEHMER.

Si dissertationes non ex mole sua & quantitate, sed ex qualitate aestimandae sunt, uti omnino aestimari debent; tua merito dissertatio, Clarissime Candide, eam etiam meretur laudem, ut, licet perexigua esse videatur, gravitate argumentorum tamen & ubertate variarum doctrinarum adeo sese omnibus commendet, qui optime norunt, quantum distent aera lupinis. Quae in medium protulisti ex legitimis principiis iusto ordine & methodo connexisti, atque ostendisti, te cogitationum Tuarum optimum moderatorem, atque meditationum, quas concepisti, idoneum interpretem esse, ut vel ex hoc specimine liqueat, Te ad grauiora digerenda & recte disponenda aptum natumque esse. Atque hoc ipsum etiam ordo noster in ipsis examinibus, quibus pro honoribus academicis capesendis

sendis Te subiecisti, vberime deprehendit, ut nullus dubitauerit, quin Te etiam ad publicum certamen, nullius adiutum praesidio, admitteret, postquam facile ex promptissimis responsionibus ad nodosas quaestiones Tibi propositas obseruauit, Te non indigere alieno auxilio, sed viribus propriis niti. Cum itaque mihi semper & omni tempore in deliciis talia ingenia candidatorum fuerunt, quale Tu prae ceteris possides, & publice etiam prae aliis ostendes; non tantum conatibus Tuis egregiis adplaudo, iisque BONVM FACTVM adscribo, sed praeterea TIBI quaeuis fausta, optimosque Tuorum studiorum successus apprecor.

Vale dab. e. mus. d. XXVII. April.

M. DCC. XLVII.

Halle, Diss., 17 46/47

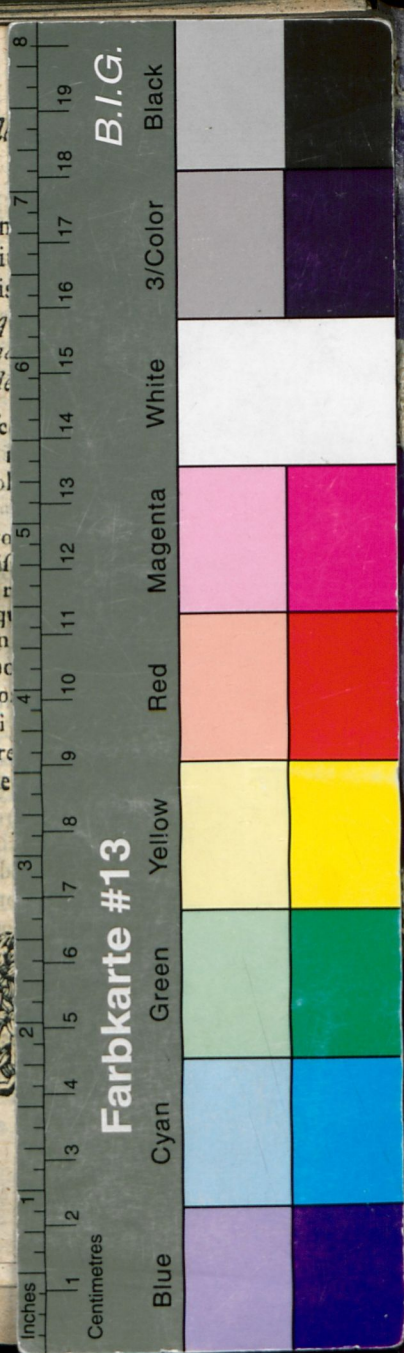
ULB Halle 3
002 729 377

SB

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

14

1747 20
3a

DE
FEVDO EMTO
SVB PACTO DE RETRO-
VENDENDO

P. 338,

INDVLTIV
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA
PRO
SVMMIS IN
VTROQVE IVRE HONORIBVS
RITE CAPESSENDIS

AD DIEM APRIL. A. R. S. M DCC XXXVII.

DISSERET
OTTO DAVID HENRICVS BECMANN
DEVITIO-MEGAPOLITANVS.

HALAE MAGDEVVRGICAE
TYPIS IOANNIS CHRISTIANI HILLIGERI, Acad. Typog.

